

Beantwoording resterende vragen webinar vakgroep Kalverhouderij d.d. 8 januari 2021

Tijdens het webinar kon niet aan alle gestelde vragen aandacht worden besteed. Onderstaande vindt u de beantwoording van resterende vragen en gemaakte opmerkingen, die we aan alle aangemelde deelnemers ter beschikking stellen.

- 1. We moeten niet zo blijven hangen in de slachtofferrol. Hoe minder steun, hoe sneller de markt zich herstelt.*

Mee eens, een slachtofferrol kan een belemmering zijn om naar de toekomst toe te werken. Marktrisico's en bedrijfstechnische risico's horen bij ondernemerschap. Maar de gevolgen van de huidige pandemie zijn voor sommige kalverhouders desastreus. Daar mag/moet de overheid, net zoals bij andere sectoren in bijspringen.
- 2. Is het al zeker dat de SBI code van kalverhouderij er in blijft voor 2021?*

De SBI-codes kunnen tot in detail worden gebruikt. In de TVL zijn alle codes van de land- en tuinbouw nu ook van toepassing. Eventueel zou de gedifferentieerde code voor de kalveren een aanknopingspunt kunnen zijn voor aanvullende steun. Echter de overheid is hier niet/bepoort toe bereid om dit te overwegen.
- 3. Het verlies is in kwartaal 2 en 3 geweest. Is steun via de TVL-regeling met terugwerkende kracht mogelijk voor die kwartalen?*

Helaas niet. Vanuit LTO hebben we geprobeerd om voor de kalverhouderij het gehele jaar 2020 te hanteren. Dus ook het 1^e kwartaal betrekken waar de prijzen nog een normaal niveau lagen. De overheid wil geen uitzonderingspositie binnen TVL toestaan.
- 4. Raar dat FVD en PVV niet genoemd worden als 'landbouw-minded'. Ze hebben vaak niet een eenduidig standpunt, maar hebben toch sinds 1 oktober 2019 een positieve grondhouding ten opzichte van de landbouw in het algemeen.*

Politieke partijen zijn niet altijd goed in te schatten hoe ze reageren op calamiteiten. Coalitiepartijen misschien iets beter, maar daar kennen we ook grote variaties. Oppositiepartijen zijn nog moeilijker te voorspellen of én hoe ze willen opkomen voor de landbouw. Zeker ook de twee partijen welke hier zijn genoemd.
- 5. Kunnen we de concurrentie nog wel aan als kalverhouder in Nederland ten opzichte van Europa?*

Terechte vraag. Je ziet dat landen steeds verder gaan in eigen protectionisme. Productie in eigen land, zie Italië en Frankrijk. Uit Duitsland kennen we dit ook. Het blijft de uitdaging om hier goed in te opereren. In tijden dat de vraag in de markt voldoende is, lukt dit. Met marketing en sterke ketenpartijen blijven hier mogelijkheden. Het belang van een sterke keten staat buiten kijf. Nederland heeft als sterke punten dat we ondernemende kalverhouders hebben en een sterke periferie, daarmee zijn we in staat om bij normale omstandigheden de competitie aan te kunnen.

6. *Hoe kijkt LTO aan tegen de verhoging van de kosten van SKV met gemiddeld 30% afgelopen jaren per kalf, los van de subsidie?*

Voorop gesteld, een goede kwaliteitsborging is noodzakelijk. Dit is dé voorwaarde om ons exclusieve product goed te kunnen verwaarden. Met zijn allen moeten we waakzaam blijven dat we de efficiëntie en effectiviteit van SKV goed in het oog houden. Door de afschaffing van de productschapsheffing zijn meer onderzoekskosten bij de SKV terecht gekomen. Ook dienen zich nieuwe stoffen aan die extra onderzoek vragen. Daarnaast is het aantal bedrijven met kalveren afgenomen, o.a. is daarmee de subsidie uit GLB-gelden lager. Ook wordt in 2020 rekening gehouden met een lager aantal te houden kalveren.

Vanuit LTO zijn we via SBK aangesloten op SKV en kunnen we de kostenverhoging plaatsen, het betreft in 2020 een verhoging van 53 €ct. per kalf. We beseffen ons dat elke verhoging heel ongelegen komt in deze periode. Om het toekomstperspectief te behouden kunnen we echter niet toegeven op de kwaliteitsborging van het vlees.

7. *We moeten het met elkaar doen, maar de overheid doet niet mee. Hoe groot is dit risico voor ons als kalverhouder?*

Jammer te moeten vaststellen, dit is erg lastig. We hebben Europese regelgeving maar de huidige politiek wil steeds meer sturen op eigen regelgeving, landelijk maar ook provinciaal en gemeentelijk. Je ziet dan ook een versnipperd beleid. Juist nu is het belangrijk om de gelederen binnen ons sector en de gelieerde agrarische sectoren gesloten te houden. Samen optrekken wordt alleen maar belangrijker. Daar moeten we samen ook op durven te investeren.

8. *Als de import uit 'verre' landen stopt, zou minister Schouten dan nu direct steun geven aan de vrije kalverhouders?*

Voorspellen is altijd moeilijk, en zeker als het over het beleid van het ministerie gaat. Antwoord op de vraag kunnen we niet geven, onze verwachting is dat ze dan ook geen steun geeft. Ze gebruikt continu andere argumenten om niet tot een regeling voor de kalverhouders te komen.

9. *Komt er nog een nieuwe subsidieregeling voor rubberen vloeren? En komt er nog een regeling voor emissiearme apparaten (luchtwassers)?*

Het is nu zaak dat de bestaande regeling van subsidie goed wordt aangewend. Er is nog maar een beperkt deel uitgekeerd van de beschikte gelden. We proberen de middelen welke niet opgevraagd worden onder te brengen in een nieuwe regeling. De uitwerking hiervan moeten we samen met het ministerie proberen goed vorm te geven. We hopen hier medio dit jaar meer duidelijkheid over te hebben.

10. *Wat gebeurt er als er geen sectorplan komt?*

We hebben een sectorplan. Ook maken we daarin stappen met o.a. diergezondheid en aanvoer kalveren. Juist op het gebied van mest en ammoniak vragen we ondersteuning van de overheid en dat wordt geweigerd. Daar kunnen we dus geen versnelling in aanbrengen. De overheid is zelf studerende op diverse scenario's. Dit rapport komt waarschijnlijk in april naar buiten. Op basis daarvan zal het gesprek tussen het ministerie en de sector weer verder plaatsvinden.

11. *Shell voert toch ook ruwe olie in en voert brandstoffen uit. Wat is daarin anders dan we als kalversector doen?*

Rondom de kringloopgedachtes kunnen veel voorbeelden worden aangehaald, zeker in een handelsland zoals Nederland is. Met elkaar onderkennen we dat transport met levende dieren

iets anders is dan andere producten. Helder is ook dat onze welvaart vooral afhangt van de mondiale economie. Denk hierbij aan de vele producten uit Azië.

Import van kalveren is noodzakelijk voor een gezonde keten. Met elkaar zoeken we de mogelijkheden om de kalveren zo dichtbij mogelijk te verzamelen. Meer dan 90% van de kalveren komen ook uit Nederland of uit de buurlanden.

Kalfsvleesafzet is vooral Europees gericht. Met bepaalde producten wordt ook geprobeerd in de USA en China tot afzet te komen. Ook door de overheid wordt dit gepromoot.

Op het gebied van milieu hebben we nog de nodige uitdagingen. De aanvoer van grondstoffen voor de voeding komt grotendeels uit Nederland, met name ook uit de restproducten van de humane voedingsindustrie.

Mestverwerking is voor deel goed georganiseerd voor de kalverhouderij. Verdere uitbouw is nodig. Ook hebben we nog veel werk met elkaar te verzetten op het gebied van ammoniak-emissie.

Is dit voor Shell anders? Zij moeten ook aan allerlei randvoorwaarden voldoen. Ook hier heeft de overheid de taak om rechtvaardig beleid te voeren. We begrijpen de twijfels.

12. Wat is de status van de brongerichte maatregelen zoals bacteriën of mineralenmengsels?

Op dit moment zijn er vele initiatieven in stalsystemen maar ook in toevoegingsmiddelen aan de mest. De voorbeelden zijn bijna allemaal nog in een prematuur stadium. Het is belangrijk dat we harde en geborgde cijfers krijgen. Extra onderzoek is hiervoor nodig.

13. Is een ronde per jaar een optie om de stikstof-depositie te verminderen?

De wet- en regelgeving rondom stikstof zit vooralsnog vooral besloten in het aantal dierplaatsen. Onderbezetting van de stal (of vergunning) of leegstand wordt (nog) niet gewaardeerd. Over de opties om te bezien of hier ook mogelijkheden liggen om tot reductie te komen en/of om een deel te verleasen wordt nagedacht. De registratie en uitvoering is niet eenvoudig.

14. Is een eigen bedacht systeem voor reductie van ammoniak ook mogelijk?

Op dit moment zijn er meerdere loketten om ideeën voor te leggen. Alleen maar aan te bevelen om nieuwe systemen te bedenken. Creativiteit vraagt wel lange adem en vaak meerdere partijen die zich hier achter moeten scharen. Een officiële goedkeuring is voor de borging noodzakelijk.

15. De stip op de horizon staat heel duidelijk, maar hoe dit te realiseren is een zoektocht waarbij niemand mij antwoorden geeft. Heel lastig.

Inderdaad, zeer weerbarstig. Daarom is het belangrijk het gesprek met elkaar te blijven voeren. Wel in beweging blijven met kleine stappen. Maar niet het productieproces volledig door elkaar heen halen met veel kapitaal en achteraf te moeten constateren dat er veel geld is verdampt én dat een goedlopende keten is verdwenen.

16. Wordt er aandacht besteed aan het exporteren van meststoffen?

Binnen LTO zijn we in samenwerking met andere partijen, o.a. Cumela en mestverwerkers continue in gesprek om dit kanaal verder te ontwikkelen. Niet alleen voor export, maar ook om in Nederland te komen tot kunstmestvervangers.

17. Kan LTO het standpunt over de m^2 van 1,8 naar 2,0 wat beter onderbouwen met financiële voor- of nadelen? In het kader van groei en dierwelzijn zou het een goede stap zijn.

Vele aspecten spelen een rol. Of de groei van kalveren (tot 8 maanden) verbetert is niet met cijfers onderbouwd. Ook zal de ammoniakemissie of de mestproductie per dier niet afnemen. We weten wel dat de bestaande bedrijven 10% minder omzet zullen hebben terwijl de vaste lasten niet dalen. Per saldo kan dit voor een aantal bedrijven tot een verlies van inkomen tot 40% leiden.

18. Hoe realistisch is 10 demostallen in 2024?

De tijd vordert snel. Veel initiatieven liggen ter tafel maar worden (nog) niet verder gebracht. De hoop was o.a. gevestigd op de Sbv-regeling. De kalverhouderij heeft vele aanvragen gedaan, echter de beoordeling laat op zich wachten. Ook zou vorig jaar in oktober de 2^e inschrijfmogelijkheid open worden gezet. Dit laat nog enkele maanden op zich wachten.

Daarnaast speelt het vergunningetraject. Om een demostal door de procedures te krijgen is veel geduld nodig.

Hoe realistisch is 2024? We hebben hier meer daadkracht nodig van de overheid. Dit is vanuit de sector ook één van de randvoorwaarden om het sectorplan te kunnen realiseren.

19. Is in dat tijdsfad voor realisatie van emissiearme stallen ook rekening gehouden met het stroperige gebeuren bij de gemeentes, omgevingsdiensten en provincies met betrekking het vergunning traject? Niemand van de ambtenaren durft vanaf innovatie grijs te kijken (out of the box).

Zie ook vraag 18. Inderdaad liggen hier ook extra uitdagingen. We kennen nu (te) veel voorbeelden van vertragingen. Ook hier is lef van de vergunningverlener nodig om op tijd de plannen mogelijk te maken.

20. Vermoedelijk komt er een formulier om de opgave van de maispercelen op te geven, dus niet in "mijn percelen" van de RVO-site?

De discussie rondom het goed registreren van de maispercelen is nog niet afgerond. Het is belangrijk om informatie vanuit RVO hier goed te volgen. In het besluit d.d. 29 december, gepubliceerd in de Staatscourant, staat dat de melding bij RVO moet plaatsvinden. De hoe-vraag is daarmee niet volledig beantwoord. Vermeld staat: "met een door de minister beschikbaar gesteld middel".

21. Maisteelt op zand zijn toch andere datums? Aanmelden voor 15 februari en bemesten na 15 maart. Of is dit weer gewijzigd?

22. Maisland bemesten op zandgrond mag vanaf 15 maart in plaats van 1 april zoals aangegeven. Dit is gewijzigd.

De vraag en de opmerking ligt in elkaars verlengde. In de brief van minister Schouten aan de 2^e kamer met als bijlage het besluit van 29 december staan de data 15 februari met als correctie mogelijkheid tot 15 maart. Uitrijden mag vanaf 15 maart. Het is belangrijk om de communicatie rondom dit onderwerp de komende weken goed te volgen.

23. Kunnen diegene die geïnvesteerd hebben in rijenbemesting, ergens een schadevergoeding aanvragen voor de geïnvesteerde machines/materialen?

Proberen om beleidsmakers hierover aan te spreken kan altijd. De haalbaarheidskansen lijken niet groot. In het verleden hebben we hier meerdere voorbeelden van gezien die allen nul op hun rekest kregen.